

Mænds og Kvinders forenede Arbejde maa føre vor store og skønne Hovedstad fremad — i endnu stærkere Tempo end hidtil — under Frisindets og Humanitetens lysende Bannermærke.

»Efter dette kunde jeg indse, at det var mig, der maatte sige Tak paa Kvindernes Vegne. Den første Repræsentant i den største Gruppe havde talt til Kvinderne — som den første kvindelige Repræsentant i den næststørste Gruppe maatte jeg svare. Man sagde mig, at Svaret maatte komme ved Sammenkomsten ovenpaa efter Mødet i Salen. Mine Ord til Borgbjerg lød saaledes: »Paa de kvindelige Borgerrepræsentanters Vegne bringer jeg Hr. Folkethingsmand Borgbjerg en Tak for den smukke Velkomsthilsen, han ved Mødets Aabning i Borgerrepræsentanternes Forsamlingssal nylig bragte os. Det var et stort Øjeblik, da vi i Dag første Gang tog Sæde i Borgernes Raad sammen med Mænd — ikke alene for os men for Landets Kvinder. — Mange Blikke er rettede imod os baade fra By og Land, og jeg vil derfor som Gensvar paa denne Velkomsthilsen udtale det Haab, at vort Samarbejde her i Borgernes Raad maa forme sig saadan, at de mange, som derudefra med Interesse følger os og vort Arbejde, stedse maa kunne følge det med Glæde.«

»Vi gaar nu over til at omtale de almindelige Møder, som afholdes saa godt som hver Mandag Aften Kl. 6½ undtagen i Maanederne Juli og August, som er Sommerferien, i hvilken Tid Repræsentanterne kun sammenkaldes, hvis det er tvungende nødvendigt.

»Torsdag Aften modtager man Dagsordenen for Mandags Mødet. Fredag holdes Gruppemøder, hvor de 3 forskellige Grupper tager Stilling til de foreliggende Sager, og man drøfter i Grupperne, hvem der vil tale. Der er jo Sager, hvor man absolut optræder samlet, medens man i andre Sager kan tale eller stemme som man vil. En eller anden har været hos en og bedt om, at man fremfører den eller den Sag, som staar paa Dagsordenen.

»Fru Salicath var den første Kvinde, som talte i Borgerrepræsentationen, og det var ved det første almindelige Møde, Mandag den 19. April. Det drejede sig om nogle Forhold paa St. Johannesstiftelsen, som Borgermesteren skulde have Forsamlingens Sanktion til at ordne. Flerø andre af Forsamlingen talte selvfølgelig ogsaa, og Sagen gik i Orden uden at gaa i Udvalg.

»Derefter kommer jeg tilfældigt til at tale 26. April. Valglisteene til Folkethingsvalgene var udskrevne og forelaa færdige. I hver af Kjøbenhavns 13 eller 14 Valgkredse skal 2 Borgerrepræsentanter have Sæde som Formand eller Næstformand. Der udspandt sig nu en mindre Debat, om hvorvidt Kvinderne havde Ret til at forlange at komme med i Valgbestyrelsen, da de nu var Borgerrepræsentanter. Nogle af Borgerrepræsentanterne mente ja, andre nej; en erklærede, at Kvinderne absolut intet havde at gøre dér, da de ikke havde politisk Valgret. Borgermesteren for 1. Afd. mente, at Kvinderne alligevel kunde forlange det som Borgerrepræsentanter. Hertil svarede jeg, at selv om vi Kvinder hverken havde Valgret eller var valgbare, saa kunde ingen hindre os i at tale ved politiske Valgmøder, hvis vi ønskede det. Vi kunde altsaa paa denne

Maade komme til at udøve en vis Indflydelse og vilde holde paa vor Ret til at komme ind i Valgbestyrelserne. Frøken Crone støttede mig, idet hun havde samme Anskuelse. Valg-listerne blev kasserede og nye lavede, hvor altsaa vi kvindelige Repræsentanter var med. Det resulterede for mit Vedkommende i, at jeg blev Næstformand i Valgbestyrelsen for 12. Kreds paa Nørrebro — en socialdemokratisk Kreds, hvor Redaktor Winblad valgtes med stor Majoritet.

»Den 3. Maj taler Fru Arenholt om Telefonkioskerne, som skal have deres Koncession fornyet. Sagen bliver henvist til et Udvalg paa 7 Medlemmer: 3 Socialister, 3 af den borgerlige Fælledsgruppe og 1 Radikal, nemlig Fru Arenholt, der paa mit Forslag valgtes til Formand og Ordfører i denne Sag, som hun med stor Interesse og Energi havde taget op i det Haab, at hun herigennem maatte kunne bedre Forholdene for Kioskdamerne. I dette Udvalg har jeg ogsaa Sæde, hvormeget eller lidet vi faar ud af den er umuligt paa dette Tidspunkt at sige.

»Fru Arenholt var saaledes den første Kvinde, der blev Formand og Ordfører i et Udvalg.

»Den 3. Maj taler baade Frk. Blom og jeg om Bispising i Kommuneskolerne i Maj Maaned. Paa Dagsordenen forlanges 18.000 Kr. til dette Øjemed. Min første Tanke var, at det var noget vi maatte gaa med til, men for en Sikkerheds Skyld forholder jeg mig dog først i nogle Kommuneskoler og kommer til det overraskende Resultat, at der ikke behøves Bispising; at Børnene i de sidste 14 Dage saa langt fra havde spist op, at det var urimeligt at fortsætte videre med Bispisingen. (Det var første Gang der var foreslaaet Bispising i Maj Maaned.) Jeg henvendte mig derpaa til Frk. Blom og spurgte, hvilket Resultat hun var kommen til, og det var ganske det samme som mit. Vi gjorde derpaa gældende, at ligesaa vel som man ønskede Børnene bispiste, naar de virkelig var sultne, saa forkert var det at lade en Masse Mad gaa i Svinetønden — thi saaledes lød Beretningen. Frk. Blom stillede et Ændringsforslag, saaledes at den foreslaaede Sum nedsattes til 9000 Kr. De socialistiske Repræsentanter, som havde foreslaaet Bevillingen paa 18.000 Kr., syntes ikke om dette, og ved 2den Behandling af Forslaget lykkedes det dem at faa Bevillingen op paa 12.000 Kr. med den Motivering, at nogle Skoler havde Trang til Bispising.

»Den 7. Juni taler Fru Arenholt om en Lønforhøjelse for nogle Kvinder under Skattedirektoratet. Fru Arenholt saavel som Frk. Crone havde været i et Udvalg, som havde behandlet denne Sag, og den fremlægges nu for Forsamlingen, som vedtager at forhøje Lønnen for disse kvindelige Skrivere, som ikke var komne ind under Lønforhøjelsen i Foraaret.

»Saa staar der d. 21. Juni en større Strid, om hvorvidt Kommunen skal anlægge et stort Blomstergartneri paa Planteskolens Terrain i Lersøen. Paa Dagsordenen er proponeret 95.000 Kr. foreløbig til denne Plans Gennemførelse. Der blev ved denne Lejlighed sagt mange skønne Ord fra det Partis Side, som særlig anbefalede denne Plan: Socialdemokraterne støttet af den radikale Gruppe. Frk. Crone og jeg talte i denne Sag, hun for, jeg

imod — det forekommer mig nemlig, at her er et af de Punkter, hvor Kommunen let kommer til at gaa Borgerne i Næringen. Efterhaanden som vi faar det ene efter det andet Erhverv ind under kommunal Drift, mister Borgerne mere og mere deres Frihed o: deres Ret til at bestemme selv over deres Liv og Levnet. Ganske vist giver Kommunen sine Folk en høj Løn, men til Gengæld vil den saa være med til at tage Bestemmelse om, hvad de Folk maa og ikke maa. Her staar vi ved et af Socialismens Brændpunkter: Kommunaldrift i det størst mulige Omfang. Det er Begyndelsen til Kapitalens mere ligelige Fordeling. Kommunen som den store Arbejdsgiver bestemmer, hvad hver maa tjene under Kommunen.

»Naar nu Kommunen laver et Gartneri, hvorfra den vil forsyne alle sine Anlæg med Blomster og Planter, kan man sige sig selv, at Fortjenesten vil gaa fra endel selvstændige Gartnerere, som saa maa ophøre med at være deres egne herrer og søge ind under Kommunens Vinger. Der er meget at sige om den Ting, og der blev sagt meget hin Aften, da det Spørgsmaal blev afgjort i Borgerrepræsentationen. Jeg vidste forud, at Planen vilde gaa igennem, hvad man saa sagde, og jeg sluttede med spagfærdig at paa-pege: »at om vi endelig skulde have et kommunalt Gartneri, saa kunde det forsvares i en Tid, hvor Kommunens pekuniære Forhold var gode, men netop af samme Grund maatte man sige, at Tiden ikke var inde til at foretage dette Skridt i Øjeblikket.«

»Forslaget vedtoges med socialistiske og radikale Stemmer mod Borgergruppen.

»Den 5. Juli taler Fru Harbou-Hoff og kommer ind i et Udvalg angaaende de hygieniske Forhold paa Gasværkerne. Den 13. September taler Fru Arenholt og jeg om Lønforhøjelse for Kommunens Lugekoner, som kun har Løn af 24 Øre pr. Time i Modsætning til f. Ex. de unge Asfaltrensere, som faar 28—36 Øre pr. Time. Sagen gik i Udvalg, som Fru Arenholt kom ind i, og hun har just igaar meddelt mig, at Lønforhøjelse er vedtaget for de omtalte Lugekoner.

»Vi henstillede samme Aften til Magistraten at tage Kvinder mere i Brug ved Byens Renligholdelse og ved andre Arbejder under Kommunen f. Ex. som Gasmaalere, Kontrollører, Lygtetændere o. l., idet vi bl. a. gjorde gældende, at det ofte er vanskeligt at skaffe Arbejde til Enker med Børn, saadan at de kan opdrage og forsørge disse Børn. De kan i Reglen ikke gaa ud paa hel Dags Arbejde. Borgmesteren tog det først lidt humoristisk men lovede sluttelig, at Sagen skulde blive taget under Overvejelse.

»Fru Salicath deltager ofte i Diskussionen. Hun har været livlig med i en Strid om Anskaffelse af nogle Væve til Sundholm og den 20. September deltog hun i *Forhandlingen om Boligtvængen for Kommunens Lærere og Lærerinder.*

»Den 13. September begynder den gennem 3 Møder fortsatte Behandling af Politivedtægten. I denne Sag talte Frk. Blom, Frk. Crone og jeg; — Frk. Blom meget indgaaende om adskillige Ting, som hun ønskede ændrede f. Ex. det Misbrug der finder Sted med Automaterne. Hun fortalte, at man ved en større Automat har observeret, at der paa en